

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME

KANSELLIET

Akersveien 5 • N-0177 Oslo • Telefon + 47 23 21 95 00 • Faks + 47 23 21 95 01 • e-post okb@katolsk.no
Org. nr. 938431744 • Bankgiro: 3000.15.43683

1 Innledning

Oslo katolske bispedømme ("OKB") viser til brev av 9. april 2015 fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus ("FMOA") der det stilles spørsmål til rapporten som OKB innga til FMOA 16. mars 2015. OKB vil i det følgende besvare spørsmålene.

OKB finner det også nødvendig å gi noen generelle kommentarer til brevet, ref. punkt 2 nedenfor.

I rapporten 16. mars 2015 er det redegjort for at OKB i perioden 2010-2014 både har registrert nye medlemmer på en fullt ut forsvarlig måte og i en del tilfeller på en lite betryggende måte.

Innledningsvis vil OKB igjen presisere at hverken rapporten eller dette svarbrevet skal anses som et forsvar for bruken av den lite betryggende metoden for registrering av nye medlemmer. Den lite betryggende registreringsmetoden har ikke vært god fordi den ikke var egnet til å sikre at personene som registreres faktisk er katolikker.

På den annen side har gjennomgangen av medlemsregisteret likevel vist at de fleste personene som kan ha blitt registrert ved den lite betryggende metoden, er personer som nå bekrefter at de er katolikker og ønsker å være registrert.

Spørsmålet er da om registreringsmetoden gjør det uberettiget å inkludere personer i medlemsgrunnet for krav om offentlig tilskudd når personene som det er krevd og mottatt tilskudd for faktisk har vært katolikker bosatt i Norge.

Dersom de tre materielle vilkårene for å anse noen som medlem etter trossamfunnslovens regler har vært oppfylt, har det etter OKBs syn vært berettiget å inkludere disse personene i de årlige rapportene som gir grunnlag for offentlig tilskudd. Dette gjelder også for dem som er blitt registrert på den lite betryggende måten og selv om lovens krav om utsending av innmeldingsattest, og ikke bare medlemsbladet, ikke er ivaretatt for disse medlemmene før i 2015.

De tre materielle vilkårene som trossamfunnsloven §§ 7 og 8 oppstiller er (i) at personen er norsk statsborger eller bosatt i Norge, (ii) at personen er katolikk etter den katolske kirkens interne regler, og (iii) at personen ikke er registrert i et annet trossamfunn i Norge.

OKB har beklaget overfor dem det gjelder, at den lite betryggende registreringsmetoden har ført til registrering av personer som ikke er katolikker.

2 Generelle kommentarer

2.1 Generelt om den benyttede metoden for gjennomgang av medlemsregisteret i OKB – dens begrensninger og forsvarlige slutninger

Pålegget som ble gitt av FMOA 24. november 2014 gikk ut på følgende:

"Fylkesmannen pålegger OKB å rette opp medlemsregisteret ved at personer som åpenbart ikke har meldt seg inn i trossamfunnet slettes fra registeret. I første omgang begrenses gjennomgangen til personer ført opp i medlemsregisteret i perioden 2010-2014."

Pålegget krever ikke at OKB skal redegjøre detaljert for historiske forhold, men derimot at OKB skal sørge at personer som "åpenbart ikke har meldt seg inn" blir slettet fra registeret.

I rapporten 16. mars 2015 redegjorde OKB for arbeidet som er gjort for å sikre at medlemsregisteret ikke inneholder personer som "åpenbart ikke har meldt seg inn". Herunder ble det redegjort for at alle som er registrert i perioden fra 2010-2014 er blitt kontaktet, eller forsøkt kontaktet, av OKB for å avkrefte eller bekrefte riktigheten av registreringen.

Per 10. mars 2015 hadde OKB mottatt 22.537 bekreftelse fra personer som gir uttrykk for at de er katolikker og ønsker å være registrert i OKB. Videre var det per 10. mars 2015 5.288 personer som hadde avkreftet registreringer i OKB. Det gjensto også 17.212 registreringer som OKB ikke hadde lyktes å oppnå kontakt med.

Per 6. mai 2015 er tallene endret slik at antallet uavklarte er redusert med 616 personer, hvorav 193 bekreftede, 229 avkreftede og 194 er ute av registeret (utflyttede eller døde).

OKB mener at pålegget med dette var oppfylt, bortsett fra at OKB vil arbeide videre med å forsøke å oppnå kontakt med uavklarte registreringer.

Det omfattende arbeidet med gjennomgangen av medlemsregisteret i OKB ble planlagt og igangsatt for å oppfylle pålegget 24. november 2014. Utover dette hadde OKB selv et ønske om at medlemsregisteret skulle være korrekt. Gjennomgangen ble derimot ikke planlagt slik at den nødvendigvis skulle avdekke de historiske/faktiske forhold som FMOA nå stiller spørsmål om. Heller ikke ble gjennomgangen planlagt med sikte på å besvare de spørsmålene som FMOA stilte i brevet 21. januar 2015.

I lys av bl.a. brevet fra FMOA 21. januar 2015, politiets etterforskning av saken etter anmeldelse/påtalebegjæring fra en ansatt i OKB og fra FMOA, og i lys av de spørsmål/kommentarer som ble stilt/gitt av bl.a. FMOA gjennom mediene, valgte OKB likevel å gi en grundigere redegjørelse til FMOA enn hva pålegget krevde. Da OKB forsto at FMOA m.fl. ønsket mer detaljerte opplysninger om historiske forhold, var det ikke mulig å foreta vesentlige endringer i den metoden for gjennomgang av medlemsregisteret som allerede var valgt og satt i verk på grunnlag av pålegget 24. november 2015.

OKB vil svare på alle spørsmålene FMOA stiller i brevet 9. Det er likevel enkelte historiske forhold man ikke har full oversikt over, herunder nøyaktig når og hvordan den enkelte ble innmeldt. Årsaken er at vi tilrettela kartleggingsprosessen, med henvendelse til ca 65.500 registrerte medlemmer, ut fra pålegget fra FMOA. De spørsmål som ble stilt i prosessen ble valgt ut fra formålet med undersøkelsen, som i henhold til pålegget var å avklare hvem som åpenbart var feilregistrert og derfor skulle fjernes fra registeret. OKB stilte derfor ikke spørsmål for også å avklare hvor langt bakover i tid det var riktig å anse den enkelte som medlem.

Å kontakte alle de ca 65.500 personene på nytt for å stille avklarende spørsmål, og deretter å systematisere de individuelle svarene som mottas, vil være et svært omfattende arbeid. Vi mener heller ikke at et slikt arbeid vil belyse sentrale spørsmål, da problematiseringen som FMOA gjør av innmeldingstidspunktet synes å være basert på en misforståelse. Et sentralt punkt her er hva det innebærer når noen bekrefter at de er katolikker og bekrefter registreringene som dette. Fylkesmannens uttalelser indikerer at man oppfatter en slik bekreftelse som en innmelding som skjer på bekreftelsestidspunktet. Vi ønsker å understreke at de bekreftelsene som ble innhentet både formelt og reelt var bekreftelser av et *tidligere etablert* forhold.

Å bekrefte å være katolikk gjenspeiler et standpunkt til helt grunnleggende spørsmål i enkeltmenneskets liv. Det sier noe om livssyn, om verdier og leveregler, og om syn på eksistensielle spørsmål. Å være katolikk er en del av identiteten til den enkelte. Slike valg treffes ikke som spontane reaksjoner på telefoniske henvendelser fra et callsenter. Bekreftelsene som OKB har innhentet vil for alle praktiske formål være resultatet av beslutninger og handlinger foretatt på et langt tidligere tidspunkt.

Et avgjørende poeng i forlengelsen av dette er at ingen av de som har bekreftet registreringen i OKB kan tenkes å ha gjort dette uten at de tidligere er døpt. Alle som ønsker å være katolikk vil vite at man ikke kan melde seg inn uten videre, at dåp/konvertering er en nødvendig forutsetning, og det gir ingen mening for en person som ønsker å være katolikk, å utgi seg for å være dette uten å være døpt som barn eller å ha konvertert etter fylte 15 år. Uten forståelse for dette grunnleggende forholdet, risikerer man å trekke feil konklusjoner.

At det kan legges til grunn at samtlige bekreftelser gjelder personer som *tidligere* er blitt døpt (eller har konvertert), har direkte rettslig betydning. Lov om trossamfunn § 9 lyder i sin helhet slik;

«§ 9 Truodomsamfunnet fastset sjølv kva måte innmelding i samfunnet skal gjerast på.

Den som vil melda seg ut or registerført truodomsamfunn eller or Den norske kyrkja, må anten møte fram sjølv eller senda skriftleg melding til presten eller forstandaren.

Presten eller forstandaren ser til at vilkåra etter lova er oppfylde. Han skal bokføra innmeldingar og utmeldingar og gjeva vitnemål om dei.»

Bestemmelsen innebærer at trossamfunnet etter første ledd selv bestemmer hvordan *innmelding* skal foregå, mens andre ledd viser at *utmeldingen* er lovregulert.

Etter kanonisk rett er dåp naturligvis en anerkjent form for innmelding og den praktisk viktigste formen for innmelding. Det vises til den kanoniske lovbok 205, som sier at «*Fullt i Den katolske kirkes fellesskap på denne jord befinner de dømte seg...*». Dåpens betydning er nærmere omtalt i bilag 14 til vårt rapporten 16. mars 2015, side 1-2. Dette innebærer at de aktuelle personene gjennom dåpen har vært innmeldt i den katolske kirken lenge før de tidligere i år bekreftet sitt medlemskap på forespørsel fra OKB. I de aller fleste tilfeller har innmeldelsen/dåpen skjedd mange år tidligere, i andre land. Når det gjelder reglene om medlemskap lokalt etter flytting til et nytt land, vises det til tidligere redegjørelse for dette, se særlig bilag 14 til vårt brev av 16. mars 2015, side 4-5. Hovedpoenget i denne sammenheng er at for samtlige personer som har bekreftet registreringen i OKB, vil *også* betingelsen om lokal tilhørighet for registrering i OKB være oppfylt ved at personen har bopel innenfor OKBs geografiske distrikt i Norge. Det er grunn til å merke seg at etter kanonisk rett, er lokal tilknytning for kirkens medlemmer ikke en valgmulighet, men en rett og plikt. En person får kirkerettslig sett tildelt «bopel» over alt hvor vedkommende beveger seg i verden, noe som innebærer lokal kirketilhørighet. Det er ikke

adgang til å bli medlem av Den katolske kirke og samtidig å frasi seg slik fremtidig tildeling av bopel. Etter kanonisk rett, som etter trossamfunnsloven § 9 (1) er avgjørende i så måte, er med andre ord ikke en ny, aktiv innmeldingshandling lokalt nødvendig for en person som flytter til et annet land. «Innmeldingen» er tidligere gjort gjennom dåpen, og overføringen til lokal kirke skjer som en konsekvens av flyttingen sett i lys av kanonisk rett.

Den oppfatning FMOA synes å ha om at bekreftelsen av medlemskap innebærer innmelding på bekreftelsestidspunktet, mener vi således er feil.

Disse kjensgjerningene innebærer at innmelding er skjedd tidligere, men de gir ikke grunnlag for å fastslå nøyaktig når dette skjedde for den enkelte. Nøyaktig tidspunkt har likevel ikke betydning. For de bekreftede registreringer der personer er blitt registrert på grunnlag av en lite betryggende metode, vil det i praksis være slik at innmeldingen i den katolske kirken har skjedd gjennom dåp i utlandet, og at lokal tilhørighet til OKB etter kirkens regler ble oppfylt ved flyttingen til Norge. De materielle vilkårene for medlemskap som trossamfunnslovens regler oppstiller, vil uansett ha vært oppfylt senest ved tidspunktet disse ble registrert av OKB.

2.2 Betydningen av Den katolske kirkens interne regler (kanonisk rett)

FMOA uttaler i brevet av 9. april 2015:

"Fylkesmannen presiserer innledningsvis igjen at vår myndighet overfor tros- og livssynssamfunn er hjemlet i lov om trdomssamfunn og ymist anna (trossamfunnsloven). Bestemmelser som fremgår av Den katolske kirkens egne regler har fylkesmannen ikke myndighet til å vurdere."

OKB mener at FMOAs uttalelse er basert på feil forståelse av lovens bestemmelser. OKB vil i relasjon til spørsmålet om betydningen av Den katolske kirkes interne regler (kanonisk rett) vise til trossamfunnsloven §§ 7 (2) og 9 (1):

§ 7

[..]

Ingen kan høyra til eit trdomssamfunn uten at han dessutan fyller dei vilkåra som trdomssamfunnet set.

§ 9

Trdomssamfunnet fastset sjølv kva måte innmelding i samfunnet skal gjerast på.

Intensjonen med disse bestemmelsene er fremstilt i Ot.prp.nr. 27 (1967-68), side 26 flg.:

"Etter en samlet vurdering mener departementet at det av hensyn til de rettsvirkninger som knytter seg til medlemskap i trossamfunn utenfor Den norske kirke, er naturlig at det i lovgivningen gis enkelte bestemmelser som regulerer spørsmålet om når medlemskap (tilhørighet) foreligger. Man legger også vekt på at trossamfunnene selv synes å ha gitt sin prinsipielle tilslutning til forslaget om en lovregulering av de viktigste spørsmål vedrørende medlemskap i trossamfunn. De foreslåtte regler må tolkes med de modifikasjoner, bl.a. når det gjelder forholdet til trossamfunnenes egne regler, som Dissenterlovkomitéen har gitt uttrykk for, jfr. nedenfor. For øvrig må spørsmålet om hvor omfattende eller detaljert en lovregulering på dette området bør være, ses i sammenheng med den praktiske betydning spørsmålet har.

[...]

Komitéen peker på at bindende regler om medlemskap i andre trossamfunn kan komme i konflikt med s a m f u n n e n e s e g n e r e g l e r. [...] For å klargjøre spørsmålet har departementet føyd til en uttrykkelig bestemmelse om at medlemskap i eller tilhørighet til et trossamfunn forutsetter at vedkommende fyller de vilkår som samfunnet setter, jfr. § 7 annet ledd. Det kan også være grunn til å presisere at en i lovutkastet bare har villet gi regler om hvem som er medlemmer i relasjon til de rettsvirkninger som medlemskapet har etter lovgivningen; det har ikke vært meningen å gi uttrykk for hvem som er medlemmer i kirkelig eller religiøs forstand. [...] Et samfunn vil imidlertid ikke kunne regne en person som medlem, f.eks. i relasjon til de foreslåtte regler om tilskudd, når det ikke anerkjenner vedkommende etter sine egne regler (lære)."

(våre understrekninger)

Trossamfunnsloven innebærer derfor at trossamfunnenes interne regler for medlemskap skal være styrende for medlemskap i relasjon til "de rettsvirkninger som medlemskapet har etter lovgivningen", herunder reglene om offentlige tilskudd basert på medlemstall.

Dette vil etter OKBs syn gjelde både ved at medlemskap etter trossamfunnets interne regler er et vilkår for at rettsvirkningene etter loven skal tre inn, ref. sitatet over, og ved at loven som utgangspunkt ikke legger begrensninger for hva trossamfunnets interne regler måtte bestemme om når og hvordan en person kan regnes som medlem.

På denne bakgrunn ser OKB det som helt sentralt at det lokale katolske bispedømmet (og sognet) kan og må anse en person som er katolikk, og som flytter til Norge, som "medlem" av det lokale bispedømmet (og sognet), uavhengig av om personen uttrykkelig eller aktivt bekrefter eller gir uttrykk for dette, ref. rapporten fra OKB 16. mars 2015, side 17.

Det er også sentralt at en katolikk, etter Den katolske kirkes interne regler, vil tildeles en *diöcesanbopel* (bopel i bispedømmet) og *sognebopel* etter nærmere regler. Det vises til bilag 14 til rapporten, redegjørelsen fra Msgr.dr.iur.can. Torbjørn Olsen, side 4:

"Det er ikke adgang til å bli medlem av Den katolske kirke og samtidig å frasi seg fremtidig tildeling av diöcesanbopel eller sognebopel.

Bopelstildelingen innebærer spesielle bånd til bispedømmet og sognet i form av rettigheter og forpliktelser.

[...]

Spesielt innebærer alt dette at ethvert medlem av Den katolske kirke alltid et eller annet sted i verden vil ha sin "egen" sogneprest og biskop (også inkludert i begrepet "ordinarius"), med de forpliktelser det innebærer for vedkommende i forhold til medlemmet.

Gjennomgående er alle verdens katolikker seg bevisst at uansett hvor de beveger seg på jorden, har de en eller annen form for tilhørighet til Den katolske kirke på stedet. Denne statusen (med de rettigheter og forpliktelser som den innebærer) er helt uavhengig av lokal "innmelding" eller "registrering."

På grunnlag av redegjørelsen fra Msgr.dr.iur.can. Olsen, og henvisningen han gjør til kanonisk rett (bl.a. Kan. 102, § 2) er det ingen tvil om at en katolikk som rent faktisk er bosatt i Norge, og

som oppfyller vilkårene i forskrift om folkeregistrering kapittel 4 for å få tildelt fødselsnummer, etter kirkens regler anses for å høre til OKB eller et av de andre bispedømmene i Norge avhengig av hvor vedkommende er bosatt.

Slik lokal tilknytning til Den katolske kirke er etter kanonisk rett ikke noe som den enkelte ber om eller tar initiativ til, men både en plikt og rettighet som tildeles personen i kraft av kirkens regler (som personen er "underlagt" i kraft av dåpen) og et foreliggende faktisk forhold.

OKB er derfor av den oppfatning at vilkåret etter trossamfunnsloven § 7 annet ledd jfr. § 9 første ledd er oppfylt for alle som har blitt registrert i perioden 2010-2014 såfremt disse personene nå *bekrefter* å være (og ha vært) katolikker. Det må legges til grunn at personene som bekrefter å være katolikker er døpt (eller har konvertert før de fikk kirkelig domisil i Norge). De har derfor i lovens forstand vært "medlem" av den katolske kirke i hele perioden, og de har etter kirkens interne regler "tilhørt" den lokale kirken der de er bosatt.

Etter OKBs syn har FMOA som tilsynsmyndighet også kompetanse til å ta stilling til om vilkårene etter trossamfunnsloven § 7 annet ledd har vært og/eller er oppfylt, og dermed om evt. offentlig tilskudd som OKB har mottatt har vært berettiget.

2.3 Generelt om tilnærming til et omfattende historisk faktum

OKB har i rapporten 16. mars 2015, og i andre sammenhenger, redegjort for hvordan medlemmer har blitt registrert i perioden 2010-2014. Ved gjennomgangen av medlemsregisteret har OKB lagt opp til å avklare realitetene – dvs. om en person er katolikk og ønsker å være registrert – og ikke på hvilken måte den enkelte person opprinnelig har blitt registrert.

Ved gjennomgangen av medlemsregisteret har alle personer som er innført i registeret av noen få identifiserbare personer, blitt ansett som "lite betryggende" registreringer, med mindre det finnes konkrete holdepunkter for at registreringen likevel er "uproblematisk". Det vises til rapporten, punkt 6.1.1 (side 23-24).

Man vet at det fåtall personer som har foretatt registreringer basert på en lite betryggende metode, også har foretatt registreringer basert på metoder som det ikke er noe å utsette på. I noen tilfeller er dette mulig å avklare, f.eks. dersom den registrerte personen har fått en kode i det elektroniske registeret som viser at vedkommende har mottatt et sakrament (dåp, konfirmasjon m.v.). I andre tilfeller er det ikke mulig å avklare om registrering foretatt av én av de aktuelle personene likevel er uproblematisk, f.eks. der innføringen i registeret har skjedd på grunnlag av et skriftlig skjema. OKB har ikke hatt rutiner for å oppbevare slike skjemaer.

Metoden som er benyttet ved gjennomgangen av medlemsregisteret gir altså ikke noe sikkert svar på hvordan hver enkelt person har blitt registrert, men det tas høyde for at registreringene foretatt av de aktuelle personene har skjedd på grunnlag av en lite betryggende metode.

Dersom det skal gis sikre tall på hvor mange personer som hvert år faktisk har blitt registrert basert på en lite betryggende metode, må det i prinsippet stilles spørsmål til hver enkelt person som er registrert om hvorvidt vedkommende anser å ha meldt seg inn, og generelt om hvordan vedkommende har sett på sitt forhold til Den katolske kirke i Norge i perioden. OKB har ikke gjort dette.

Det ovennevnte vil være et omfattende arbeid. Svarene som gis i det følgende på de konkrete spørsmålene fra FMOA, og som knytter seg til hvordan de enkelte personer har blitt registrert, må sees på bakgrunn av at det ikke er sannsynlig at alle registreringer foretatt av de aktuelle

personene, og som nå er bekreftet, opprinnelig er skjedd ved at en lite betryggende metode er benyttet.

3 Svar på konkrete spørsmål

I det følgende besvares de konkrete spørsmålene som er stilt i brevet av 9. april 2015 fra FMOA.

Nummereringen i det følgende følger nummereringen av spørsmålene i brevet av 9. april 2015. Enkelte av spørsmålene består imidlertid av flere underspørsmål. I det følgende gis underspørsmålene benevnning (a), (b) m.v.

1)

(a) Kan registrert innmeldingsdato også være dato for innmelding etter telefonkatalogmetoden eller andre ureglementerte innmeldingsmetoder?

Innmeldingsdatoen vi oppgir kan ha flere kilder. Dette er nærmere beskrevet i svar på spørsmål 1 (b).

I de tilfeller hvor vi har hatt grunn til å tro at en lite betryggende metode har vært anvendt for å registrere medlemmer og fastsette innmeldingsdato, har de aktuelle medlemmene blitt forsøkt kontaktet både telefonisk og pr brev. Attester med bekreftet innmeldingsdato er sendt ut til alle vi har kommet i kontakt med. Se spørsmål 6 og 11 for mer informasjon rundt dette spørsmålet.

(b) Ut fra eksemplene på innmeldings- og utmeldingsblankett synes det som om dere har faktisk dato for når hver enkelt person er ført inn i deres register. Stemmer dette?

OrgSys er et datasystem for personer som er knyttet til Den katolske kirke av ulike grunner. Systemet har kategorier for medlemmer, givere, abonnenter på tidsskriftet St Olav eller bare interesserte. Mange står oppført i samtlige kategorier, mens andre ønsker for eksempel bare å være fast giver eller abonnent.

Alt som logges i systemet har en punchedato, altså den dagen elektroniske data legges inn i systemet. Denne datoen er som regel forskjellig fra korrekt medlemskapsdato. Dette er lettest å forklare ved å bruke noen konkrete eksempler:

Eksempel 1: Oddbjørn Sørmoen (som har samtykket til å bli brukt som et eksempel i dette brevet til FMOA)

Oddbjørn Sørmoen ble punchet inn i systemet første gang 08.09.2006 av en resepsjonsmedarbeider i Oslo katolske bispedømme. Vi kan også se at han begynte å abonnere på St. Olav tidsskrift samme dag. Abonnementet er grunnen til at han ble lagt inn i databasen, ikke medlemskap.

Informasjon under kolonnen «medlemskap» for Sørmoen ble først punchet inn 15.08.2013 av en lokalt menighetsansatt i St. Olav menighet i Oslo. Startdato for medlemskapet er satt til 29.03.2012, som er dagen han konverterte til Den katolske kirke i St. Dominikus kirke i Oslo. Dette kan vi lese ut av journalen. I Sørmoens tilfelle er altså startdato for medlemskap korrigeret fra punchedatoen til korrekt innmeldelsesdato. På attesten som er sendt Sørmoen er det denne dato som – korrekt - er påført som medlemsstart.

Eksempel 1 viser at på samme måte som man i periodiserte regnskaper henfører økonomiske hendelser til perioden de faktisk inntreffer, uavhengig av betalingstidspunkt, skiller man mellom punchedato og dato for når medlemmet egentlig ble medlem.

Eksempel 2: «Pawel Wiesel» (fiktivt men typisk eksempel)

August 1979: Pawel blir født og døpt i den katolske kirken i Polen.

Mai 2006: Ankommer Norge som sesongarbeider, med familie i Polen. Bestemmer seg etter kort tid for å flytte til Norge fast og får etterhvert norsk personnummer. Går jevnlig i den katolske kirken. Pawel treffer sognepresten på kirkekaffe etter messe. Presten ber om at han registrerer seg i Den katolske kirke i Norge, men Pawel sier nei. Han ønsker ikke å stå i noe sentralt register i Norge.

August 2010: Familien flytter etter og kommer til Norge. Pawel og familien går regelmessig i kirken. Han og familien ønsker ikke å registrere seg i Den katolske kirken i Norge. De er skeptiske til enhver form for register.

August 2011: Pawel blir valgt inn i styret i den polske gruppen i menigheten. Han forteller presten at han ønsker å registrere seg i Den katolske kirke i Norge og sier til presten at han skal komme tilbake med personalia.

September 2011: Presten har en «kontordag» og legger inn en bunke dåpsskjema og innmeldingsskjema som har hopet seg opp. Han kommer på at Pawel sa han ville registrere seg og sjekker navnet med Folkeregisteret for å kunne legge ham inn. Han husker ikke navnet til Pawels kone og tenker han må sjekke det og barnas personnummer med Pawel senere.

Januar 2012: Presten treffer Pawel og familien på menighetens juletreff. Pawel kommer på at han ikke har levert inn personalia om familien. Hans kone skriver informasjonen ned og gir det til presten. 20. januar har presten en ny «kontordag» og legger inn resten av Pawels familie. Han setter dato for medlemskap til september 2011.

Januar 2015: Call-senteret ringer opp Pawel. Han bekrefter sitt medlemskap. Han får tilsendt attest, hvor det står at han er registrert som medlem fra september 2011.

Eksempelen viser at det er flere tenkelige medlemsdatoer. Personen "Pawel" ble altså katolikk da han ble døpt i 1979 og begynte å bruke den katolske kirkes tjenester i Norge fra 2006. Medlemsdato på attesten er satt til september 2011, som er den dagen han ble lagt inn i systemet. Familien ble først punchet inn i januar 2012, men er satt som medlemmer fra september 2011 – som Pawel. Eksempelen illustrerer den vegring som mange innvandrere har mot å stå i registre som myndighetene har tilgang til.

(c) Det synes også fra kommentarene i rapporten som om dere har kontroll på hvem som har registrert de ulike personene. Stemmer dette?

Ja. All aktivitet i OrgSys blir journalført med brukeren som utfører punchingen, samt dato og klokkeslett.

2) Kan innmeldingsdato bekreftes på annen måte, og i så tilfelle hvilke?

Innmeldingsdato kan bekreftes i den grad papirene er arkivert. Siden dette ikke har vært noe krav, varierer dette fra menighet til menighet. Papirer på dåp, konvertering og giftemål er tilgjengelige fra menighetskontorene. Offentlige papirer er noen ganger bevart, andre ganger ikke. Men informasjon fra kirkeboken er ikke nødvendigvis overført til OrgSys. Se for øvrig punkt 5, som omtaler samme spørsmål.

Som beskrevet i rapporten, har vi gjort et grundig arbeid for å kontrollere registreringer vi har hatt grunn til å tro kunne være foretatt på en lite betryggende måte. Attester med innmeldingsdato er sendt ut til alle vi har lyktes å komme i kontakt med. Dette er beskrevet nærmere under spørsmål 11.

3) I første avsnitt på side 27 kan vi lese: Det skal også nevnes at OKB har mottatt noen få tilbakemeldinger, som følge av at utsendingen av attestene, fra personer som avviser at de skal ha bekreftet at registreringen har vært riktig. Feil som man blir oppmerksom på, blir da korrigert fortløpende.

Hvor mange slike tilbakemeldinger er mottatt. Kan det bekreftes at disse er slettet av registeret? Har dere noen tanker om hvordan dette kunne skje? Hvilke vurderinger ble gjort når slike tilbakemeldinger kom og hvem foretok disse?

Etter at OKB sendte ut attester for innmelding og utmelding i mars 2015 har vi per 6.mai 2015 mottatt 157 korrigerende tilbakemeldinger, noe som utgjør korrigerende i ca 0,3 % av tilfellene. 144 av disse var utsendte bekreftelser som ble bedt omgjort til avkreftelser, og 13 var avkreftelser som ble omgjort til bekreftelser. Alle avkreftede er blitt strøket som medlemmer i registeret.

Vi har gjort vårt ytterste for å kontakte ca 65.500 personer. Noen av tilbakemeldingene oppgir ingen grunn til endringen. I andre tilfeller har vi merket oss følgende årsaker:

- De som er registrert har selv gjort manuelle feil via online-registrering
- De som er registrert har selv gjort manuelle feil via SMS-koder
- Skepsis fordi vi sender attester med fødselsnummer, slik vi er pålagt.
- Misforståelser – trodde bekreftelser/avkreftelser kun gjaldt tidsskrifter
- Misforståelser om hva registreringen innebærer, eksempelvis hvorfor registrere seg i OKB når de tilhører en menighet utenfor Oslo (Oslo katolske bispedømme dekker hele Sør-Norge)
- Engstelse over at en bekreftelse i Norge ville bety en utmeldelse i hjemlandet
- Sinne etter medieoppslag om OKB
- Frustrasjon over at de i utgangspunktet aldri har bedt om å bli registerført

Alle tilbakemeldinger tas alvorlig, og medlemskap blir avkreftet eller bekreftet. Hvert enkelt tilfelle undersøkes nøye for å finne ut hvordan feilen har kunnet oppstå. Det gjennomføres også en ettersjekk i loggsystemet for om mulig å avdekke rutinesvikt. Vurderinger er foretatt av personen med det praktiske ansvaret og av veilederne for callsenteret.

Vi holder kontinuerlig oversikt over tilbakemeldinger. Et av målene med denne oversikten er å følge med på antall korrigeringer og hvilke operatører som er ansvarlige. Vi ser at korrigeringer har forekommet hos alle operatører, inkludert veiledere som hadde tilsynsfunksjon overfor de andre. Vi ser ingen tegn på systematiske feilregistreringer.

Pkt 6.2.2 omhandler antall registreringer i perioden 2010-2014 som er registrert på betryggende måte («uproblematiske»).

4) Hvordan er disse medlemmene blitt registrert?

Medlemmer som OKB anser registrert på betryggende måte, er registrert av lokalt menighetsansatte og frivillige. Kilder til registrering er ordinære innmeldesskjemaer, dåp, konvertering osv. Vi kan beskrive denne registreringen som fortløpende; den jevne registreringen som skjer i alle menigheter i etterkant av de kirkelige handlinger som finner sted. Dette i motsetning til en mer oppsøkende registrering på bakgrunn av nasjonalitet.

5) Kan registreringene bekreftes?

Registreringene kan bekreftes i den grad papirene er arkivert. Siden dette ikke har vært noe krav, varierer dokumentasjonen fra menighet til menighet. Papirer på dåp, konvertering og giftemål er tilgjengelige. Det har ikke vært etablert praksis å oppbevare andre offentlige papirer, for eksempel fødselsmeldinger, men vi prøver å innhente dokumentasjon når det er behov for det. Som et konkret eksempel har det vist seg at en person som flere ganger har stått frem i media og hevdet at hun er meldt inn i den katolske kirken mot sin vilje, ble registrert som katolikk fordi OKB mottok kopi av en fødselsmelding fra folkeregistermyndigheten der det fremgikk at vedkommende var katolikk. Det vises om dette til punkt 4.2 nedenfor.

Personer som møter opp på menighetskontoret for å melde seg inn, blir gjerne ført direkte inn i OrgSys etter en samtale. Det er også en del eksempler på at personalia blir notert på papir og blir gitt til presten eller menighetssekretæren som legger dette inn ved leilighet og uten at originalpapiret blir arkivert (se Eksempel 2 under besvarelsen av spørsmål 1 (b)).

Vi rydder nå opp i denne praksisen og lager spesifikke retningslinjer for menighetene om hvordan registreringen skal foregå. Men vi gjentar at vi ikke har noen grunn til å tro at de mange titalls frivillige og lokalt ansatte har drevet med annet enn det vi definerer som fortløpende registrering.

Vi har mottatt svært få klager på feilregistrering gjort av de lokalt menighetsansatte og frivillige som vi mener har hatt en betryggende praksis. Det er kun registreringer gjort av noen få identifiserte personer som i tidsrommet 2010–2014 har forårsaket en del klager.

Pkt 6.2.3 omhandler antallet personer som har bekreftet sitt medlemskap, og tar opp igjen noe av problematikken i pkt 6.1.6.

6) Hvordan har OKB kommet frem til dato for innmelding?

I henhold til den katolske kirkes egne regler, er katolikker livsvarige medlemmer fra og med dåpen så sant de ikke eksplisitt melder seg ut. Inntil departementet ved Rundskriv V-6B/2015 innførte nye krav om aktivt samtykke ved innmelding (se kapittel 4 i rapporten 16. mars 2015), var det i følge loven opp til trossamfunnet selv å definere regler for innmelding. Vi viser her igjen til § 9, første ledd. Som vårt Eksempel 2 ovenfor viser (til spørsmål 1 (b)), kan flere innmeldingsdatoer være aktuelle. En mulighet er å sette tilskuddsberettiget medlemsdato i OKB til det tidspunktet katolikken flytter til Norge og etter katolsk rett skal få et pastoralt tilbud i bispedømmet. Dette ville i så fall være en tidligere innmeldingsdato enn den som vanligvis er registrert i OrgSys.

OKBs utgangspunkt for å fastsette dato for personer som i ettertid har bekreftet sitt medlemskap, har vært den medlemsdatoen som opprinnelig er ført i OrgSys. I mange tilfeller er dette flere år etter at personen kom til landet og oppsøkte kirken. Fra og med tidspunktet personene ble registrert i OrgSys har de mottatt medlemsbladet fra kirken i posten, med informasjon om kirkens tilbud m.v., og hatt grunn til å tro at de var registrert som medlemmer.

På bakgrunn av dette mener vi at det var mest korrekt å sette OrgSys' startdato for medlemskap på innmeldelsesattestene.

Selv om en del personer ikke ble forespurt før registreringen, har de i ettertid bekreftet at de er katolikker og ønsker å være medlemmer i OKB. Det er dermed avklart at de materielle vilkårene for offentlige tilskudd har vært og er oppfylt.

7) Hvilke spørsmål har callsenteret stilt de personer som er oppringt/kontaktet?

De som ble oppringt, ble spurt om følgende:

- Navn
- Fødselsdato
- Om de var døpt katolsk
- Om de ønsket å være registrert som medlemmer i Den katolske kirke i Norge
- Om de ønsket å motta tidsskrifter (St. Olav tidsskrift, Informator Katolicki, menighetsblad, etc.)

8) I Redegjørelse om callsenterets arbeid datert 9. mars 2015 fremkommer det at tre personer ble fjernet fra callsenteret da de ble oppdaget at de ikke var egnet til slikt arbeid. Hvorfor ble de vurdert som ikke egnet? Ble resultatet av deres arbeid gjennomgått på nytt?

Begrunnelsen er forskjellig for hver av de tre operatørene.

I det første tilfellet hadde operatøren en tendens til å ha lange samtaler, opp mot 20 minutter, om irrelevante temaer etter at personens tilhørighet ble avkreftet eller bekreftet.

I det andre tilfellet slet operatøren med den tekniske forståelse som relaterte seg til arbeidsoppgavene, og ble i tillegg berørt av utfordrende telefonsamtaler.

I det tredje tilfellet var operatøren opptatt av å unngå avkreftelser, og overførte personer som eksplisitt avkreftet sitt medlemskap til kategorien «ring senere» i stedet for å benytte den korrekte kategorien «avkreftet». Konsekvensen av dette var at andre operatører kort tid etter ringte opp de samme personene. Dette førte naturligvis til irritasjon hos dem som ble oppringt, og til mer arbeid og påkjenning for de andre operatørene.

Det forelå hverken økonomiske eller andre incentiver som oppfordret til en slik praksis som denne tredje hadde fulgt. Det var tvert imot en eksplisitt instruks om at avkreftelser skulle registreres. Vedkommende fikk gjentatte beskjeder om at praksisen ikke kunne fortsette og ble satt under tilsyn av veilederne.

Disse tre operatørene fikk andre, ikke-oppringsrelaterte arbeidsoppgaver i prosjektet. Det er viktig å understreke at ikke er noe som tyder på systematisk feilregistrering fra noen av operatørene. Vi fant derfor ingen grunn til å gjennomgå disse operatørenes arbeid i detalj på nytt, utover at det ble tatt en rekke stikkprøver uten at det ble påvist avvik i saksbehandlingen.

9) Hvor mange registreringer er slettet fra registeret pr år for perioden 2010-2014?

Vi tolker spørsmålet som at Fylkesmannen ønsker å vite hvor mange medlemmer som er strøket fra registeret i perioden 2010-2014. Som beskrevet i 1b er det også andre grunner til

registreringer i OrgSys, for eksempel ønske om å være abonnent eller giver. Disse ser vi bort fra i dette spørsmålet.

Vi har gitt oversikt over «avkreftede» som da også er strøket som medlemmer i registeret (se Tabell 3, side 30, i vår rapport av 16. mars).

Vi har i hele perioden foretatt fortløpende strykninger av personer som har vært registrert, særlig i forbindelse med den årlige listekontrollen mot andre trossamfunn. Derfor har mange av de oppførte i Tabell 1, nedenfor, aldri utløst offentlig tilskudd.

Tabell 1: Oversikt over lite betryggende registreringer som er strøket forut for opprydningsarbeidet

2010	2011	2012	2013	2014	Totalt
33	258	331	972	676	2270

På side 23 i rapporten anføres at «den lite betryggende metoden for registrering kun hadde vært brukt av et fåtall brukere. Disse brukere har imidlertid registrert et stort antall personer».

10) Hvor mange brukere var det og hvor mange registrerte disse?

Det dreier seg om fire brukere. Totalt har disse i hele femårs perioden registrert 56.549 personer over 15 år.

11) For disse brukerne, hvordan har man kunnet skille mellom uproblematisk og lite betryggende registreringer? Vi ber om en forklaring på om det er faktiske opplysninger i medlemsregistreringen som legges til grunn eller et anslag.

Disse fire brukerne har utført både betryggende og lite betryggende registreringer. Det lar seg ikke gjøre å skille disse fra hverandre hvis ikke det er ført en kilde til registrering i OrgSys.

Vi har derfor valgt å anse alle registreringer gjort av disse fire som lite betryggende, med mindre en bestemt kilde til registrering er ført i systemet. Slike bestemte kilde er altså dåp, konvertering eller fødselsmeldinger.

Barn under 15 år må registreres på en annen måte. Disse utgjør en svært liten andel av registreringer foretatt av de fire personene, og data som er nødvendige for å kunne slå dem opp i Folkeregisteret (fornavn, etternavn, fødselsdato og fødselsår) finnes ikke i offentlige registre som telefonkatalog eller skattelister. Man kan derfor gå ut fra at disse er registrert ved bruk av en betryggende metode.

12) Hvor mange medlemmer er innmeldt i perioden 1.1. til dato for innsending av krav for det enkelte år i perioden 2010-2014?

Den såkalte "stikkdato" for stønadsberettiget medlemskap er 1. januar hvert år. Katolikker som berettiger til støtte i et kalenderår må altså være medlemmer før 1. januar året etter. Frist for innsending av krav og oppdaterte medlemslister er som regel ca to-tre måneder senere – i 2015 var den 13. mars.

Vi antar at hensikten med å sette fristen en tid etter stikkdato er å gi trossamfunn og livssynssamfunn en mulighet til ferdigstille listene ved å slutføre papirarbeidet. Som nevnt under svaret på spørsmål 1 (b), har dette enkelte likhetstrekk med avlegging av årsregnskap. Selv om et årsregnskap formelt gjerne avsluttes 31. desember, er ikke lovens frister for å avgi det før 30. juni. I regnskapssammenheng innebærer dette i praksis at en rekke bilag føres inn i regnskapet etter 31. desember. Datoen for når innføringen i et elektronisk regnskapssystem skjer (punchedato) er imidlertid ikke avgjørende. Det vesentlige er at den økonomiske hendelsen har funnet sted før årsskiftet.

I relasjon til denne saken betyr sammenligningen dette: Hva er vilkåret for at vi kan inkludere en person i en liste med stikkdato 1. januar, når vedkommende fysisk ble punchet inn i OrgSys etter denne datoen?

Basert på hva det betyr å være katolikk og medlem i Oslo katolske bispedømme, er det etter OKBs oppfatning avgjørende at vedkommende de facto er katolikk og bosatt innenfor bispedømmets grenser *før 1. januar*. Et barn av foreldre med forskjellig religionstilhørighet som døpes katolsk 2. januar 2015 utløser dermed ikke tilskudd for 2014 (som utbetales i 2015). En person som har gått i kirken i årevis, men først konverterer 20. januar 2015, berettiger heller ikke til tilskudd. Men for eksempel en polakk, som er døpt katolikk og har bodd i Norge før 1. januar 2015, skal etter OKBs syn berettige til tilskudd for 2014 – selv om han eller hun først skulle bli kjent for kirken og/eller bli punchet inn i OrgSys i februar 2015. Poenget er at hvis man er voksen og var katolikk i februar, var man det også i desember – altså før 1. januar 2015.

Når medlemsdato i dette tilfellet korrigeres fra punchedato og for eksempel settes til fødselsdato, mener vi det er helt korrekt ut fra kirkens regler for katolsk medlemskap. Vi viser også til sammenligningen med regnskap: Vi bokfører når den økonomiske hendelsen de facto finner sted, ikke når opplysningene punches inn i OrgSys.

Kulturdepartementets tolkning av trossamfunnsloven som er kommunisert i rundskrivet 4. februar 2015, oppfattes å være at signeringsdato på skjema for tilkjenneivelse av katolsk tilhørighet skal settes som startdato for medlemskap i Norge. Hvis denne tolkningen av loven er korrekt, så må medlemskap uansett tilbakedateres dersom punchedato er etter signeringsdatoen. I listene som er sendt inn i 2015 har vi gjort vårt beste for å følge Kulturdepartementets tolkning av hva som kan være startdato, selv om denne lovtolkningen etter vår oppfatning ikke er riktig.

For hvert år i perioden 2010-2014 er følgende antall punchet inn i perioden fra 1. januar til de (varierende) tidspunktene for innsending av krav om tilskudd. Startdato for medlemskap er i de fleste tilfellene satt til å være enten fødselsdato eller annen dato før årsskiftet.

Tabell 2: Antall personer som er punchet som medlemmer i perioden fra 1. januar til tidspunkt for innsending av krav

År	Antall
2010	81
2011	2507
2012	4100
2013	3147
2014	3468

Disse tallene er allerede inkludert i de gjeldende år i rapporten fra 16. mars.

Vi vil presisere at de fleste av personene som er punchet inn i perioden fra 1. januar til tidspunkt for innsending av krav om tilskudd, har bekreftet at de er (var) katolikker og ønsker å være registrert. Som nevnt i rapporten er det sendt ut innmeldingsattest til samtlige personer som er innmeldt, og der tidspunkt for innføringen i registeret fremgår sammen med følgende tekst:

"[...] Dato for registrering i Den katolske kirkes medlemsregister er påført. Dersom noe av informasjonen skulle være uriktig, eller du mener det er feil at du mottar denne attesten, ber vi om at du kontakter oss på medlem@katolsk.no slik at vi kan få korrigert dette."

Anslagsvis 5-10 personer har som følge av ovennevnte tatt kontakt med OKB og bekreftet på nytt at registreringen er korrekt, men at startdatoen for medlemskap som er oppgitt i innmeldingsattesten er uriktig.

4 Suppleringer og presiseringer til rapporten 16. mars 2015 fra OKB

OKB har oppdaget enkelte forhold i rapporten 16. mars 2015 som man ønske å supplere og korrigere.

4.1 Innholdet av vedtaket på bisperådsmøtet i februar 2013

På side 23 i rapporten 16. mars 2015 fra OKB, andre avsnitt, gis det uttrykk for at det på bisperådsmøtet i februar 2013 ble vedtatt å endre praksisen for registrering slik at personer ble tilskrevet og varslet før registrering fant sted. Protokollen fra bisperådsmøtet er vedlagt rapporten.

Det ovennevnte er i samsvar med hvordan bl.a. biskopen husker diskusjonen om forholdet. Ved gjennomlesning av protokollen ser man likevel at denne også kan forstås slik at man vedtok å sende ut brev samtidig med eller i forbindelse med at registrering skjedde. Det står bl.a. "*sendes til de som registreres*", men også at brevet skal gi uttrykk for at "*vedkommende vil bli registrert*".

I etterkant av vedtaket ble det sendt et brev til den personen som hadde tatt opp forholdet. I dette brevet synes det å være forutsatt at tilskrivning av dem som ble registrert skulle skje samtidig med at registreringen fant sted.

Bilag 1: Brev 14. februar 2013 fra Norsk katolsk bisperåd

Endringen av praksis som ble vedtatt i bisperådsmøtet ble, som det fremgår av rapporten, ikke fulgt opp og gjennomført.

4.2 Innmelding på grunnlag av mottak av fødselsmelding

På side 18 flg. i rapporten 16. mars 2015 fra OKB er det pekt på "*forskrift om melding ved fødsler, erkjennelsen av farskap og melding av navn*" (FOR-1982-1-25 nr 1524), som i § 5 bestemmer at skjemaer som er utfylt av lege eller jordmor i forbindelse med fødsel, og som inneholder opplysninger om foreldrenes religion, sendes fra folkeregistermyndigheten til de enkelte trossamfunnene.

Ordningen, som imidlertid av administrative grunner ikke lenger praktiseres, er et eksempel på at loven ikke stiller krav om aktiv og uttrykkelig innmelding i trossamfunn.

På side 21 i rapporten har OKB redegjort for at personer har blitt registrert på grunnlag av fødselsmeldinger som OKB har mottatt fra folkeregisteret.

Som et eksempel kan det vises til det forannevnte eksemplet på at én av de personer som har stått frem i mediene og rettet kritikk mot at hun har blitt registrert som medlem av OKB, ble registrert i 1990 på grunnlag av at det i en fødselsmelding som OKB mottok fra folkeregisteret ble opplyst at hun var katolikk.

OKB la til grunn at opplysningen i fødselsmeldingen mottatt fra folkeregisteret var korrekt. Vedkommende har etter dette tidspunktet mottatt medlemsblad og diverse annen adressert post fra OKB, fra sin lokale menighet og fra Caritas – som er en katolsk hjelpeorganisasjonen.

4.3 Presisering av rapporten 16. mars 2015, punkt 4.4 (vedr. forvaltningspraksis)

I vår rapport 16. mars 2015 har vi i punkt 4.4 påvist at et krav om at personer "aktivt og uttrykkelig" må gi melding om eller bekrefte til trossamfunnet at han/hun ønsker å være medlem, er en ny tolking av trossamfunnsloven som ikke harmonerer med tidligere praksis.

For ytterligere å underbygge dette vises det også til Rundskriv nr. G-86/76, datert 24. februar 1976 fra Justis- og politidepartementet, kapittel 1 (side 1):

"I henhold til lovens § 7 blir bare norske statsborgere og utlendinger som er bosatt i Norge regnet for å tilhøre norsk trossamfunn i de tilfeller hvor tilhørighet har betydning for anvendelse av lovens regler. I registrerte trossamfunn er det tilhørigheten som er vilkåret for offentlig tilskudd. Av § 8 følger imidlertid at det også for tilhørighet må stilles visse formelle krav om tilslutning til det registrerte trossamfunn. Et registrert trossamfunn kan således ikke regne en person for å høre til samfunnet bare på grunnlag av f.eks. dennes deltakelse i gudstjeneste eller andre åpne kirkelige handlinger." (vår understrekning)

For det første vises det til at departementet benytter begrepet "tilhøre" i betydningen "å være medlem av". Vi registrerer at også FMOA anvender denne terminologien i sitt brev 9. april 2015, side 3:

"Som kjent skal medlemslisten ved fremsettelse av krav om statstilskudd kun inneholde fødselsnummer for de personene som tilhørte tros- eller livssynsamfunnet per 1. januar." (vår understrekning)

Etter vårt syn er begrepet "tilhøre" og «å ha tilhørighet til» mer illustrerende og presist for formålet med og innholdet i trossamfunnslovens bestemmelser, med betydning for bl.a. tildeling av offentlige tilskudd, enn begrepet "å være medlem av". Begrepet "å være medlem av", som trossamfunnsloven riktignok benytter, er egnet til å fremkalle den misforståelse at personer som registreres i trossamfunn som grunnlag for offentlig tilskudd aktivt skal måtte melde seg inn - i tillegg til å oppfylle de regler for "innmelding" som trossamfunnets egne regler oppstiller. Vi viser her igjen til sitatet foran fra Ot. prp. nr. 27 (1967-68), side 26 flg som viser at lovgiver likestilte begrepene medlemskap og tilhørighet (understreket her):

"Etter en samlet vurdering mener departementet at det av hensyn til de rettsvirkninger som knytter seg til medlemskap i trossamfunn utenfor Den norske kirke, er naturlig at det i lovgivningen gis enkelte bestemmelser som regulerer spørsmålet om når medlemskap (tilhørighet) foreligger.»

Rundskrivet illustrerer også at departementet ser for seg "*visse formelle krav om tilslutning*" for å kunne regne noen for å tilhøre/være medlem av trossamfunnet. Departementet viser for det første til trossamfunnsloven § 8 om forbud mot dobbeltmedlemskap. For det andre presiseres det at det kreves noe mer enn "*deltakelse i gudstjeneste eller andre åpne kirkelige handlinger*".

Rundskrivet nevner altså ikke at det gjelder noe krav om aktivt eller uttrykkelig samtykke til å bli registrert som "*å høre til*" trossamfunnet. Tvert om: Det at departementet har funnet grunn til å presisere at det gjelder "*visse formelle krav om tilslutning*", men at deltakelse på åpne kirkelige tilstelninger ikke i seg selv er nok, indikerer at loven åpner for alternative grunnlag for å regne en person som "*å høre til samfunnet*".

For OKBs del er det på det rene, som redegjort for ovenfor i punkt 2.2, at dersom en person som er døpt katolsk (eller har konvertert) i utlandet flytter til Norge, så følger det av Den katolske kirkes interne regler at vedkommende har sin tilhørighet til kirken på det sted der vedkommende er bosatt. Den katolske kirkes regler, kanonisk rett, må i denne sammenheng kunne sies å være langt mer enn "*visse formelle krav*".

5 Videre prosess

Vi håper at de ovennevnte svarene er oppklarende. Dersom FMOA skulle ha flere spørsmål, vil vi gjøre vårt ytterste for å besvare dem. OKB stiller også gjerne i møte med FMOA dersom det er ønskelig.

[...]